

Odbor CIO oklical prvo veliko stavko v jeklarski industriji

7.000 delavcev zastavkalo v jeklarnah Jones & Laughlin Steel Corp. v pittsburiškem distriktu. Delavski department skuša preprečiti razširjenost stavke. Lewis obdolžil Greena in druge uradnike Ameriške delavske federacije izdajstva interesov organiziranega delavstva. CIO raztegnil organizatorično kampanjo, da potegne avtne mehanike v unijo

Pittsburgh, Pa., 13. maja. — Velika stavka v jeklarski industriji, odkar Lewisov odbor CIO vodi organizatorično kampanjo med jeklarji, je izbrnela sinoči, ko je okrog 26.000 delavcev odložilo orodje v jeklarnah Jones & Laughlin Steel Corp. v Pittsburghu in v drugih jeklarnah v okoliščini. James F. Dewey, uradni predstavnik federalnega delavskega departmanta, se je zamenjal z Lewisom, ki je pripravljen na preprečitev stavke. Sedaj je na voljo vse sile, da onemogoči razširitev konflikta na tovarne neodvisnih kompanij, ki delujejo okrog 200.000 delavcev.

Philip Murray, načelnik organizatoričnega odbora, je oklical stavko, ko se je konferenca med jeklarji in uradniki korporacije Jones & Laughlin izjalovila. On zahteva sklenitev kolektivne pogodbe, kar pa je korporacija odklonila. Več tisoč piketov, člani unije, je obkolilo jeklarne področje stavke. Murray je neomolodil neodvisne jeklarne kompanije, da se upirajo podpisu pogodbe z unijo in toh odloku federalnega vrhovnega sodišča, s katerim je potrjeno ustavnost Wagnerjevega zakona, ki garantira delavcem svobodo organiziranja in kolektivnega pogajanja.

Korporacija je naznanila, da pripravljena skleniti pogodbo s jeklarsko unijo, če bodo določene krite tudi ostale delavce, ki niso člani unije, ne more priznati unije kot predstavnice vseh delavcev pri kolektivnih pogajanjih. Ta kompromis je Lewisova organizacija odinila.

Murray je izjavil, da se bo konferenca med njim in uradniki korporacije danes obnovila. Medli se je bo tudi Dewey, reprezentant federalnega delavskega departmanta, ki je že imel sestankov z voditelji unije.

Atlantic City, N. J., 13. maja. — John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

John L. Lewis, načelnik CIO, je včeraj obdolžil Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, da je skušal prepričati Franka Murphysja, članika kongresa, da bi se odločil za podpiranje korporacije Jones & Laughlin.

Domače vesti

Delegatje obiskovalci

Chicago. — Drugi delegat, ki se je v četrtek popoldne zglasil v gl. uradu SNPJ in uredništvu Prosvete, je George Kvaternik iz Kansas Cityja, Kans.

Clevelandske vesti

Cleveland. — Avto je povozil Mary Marjanovič in njeno osemletno hčerko Dorothy, ko sta šli skupaj v prodajalnico. Mati, ki je nosna in hči, sta bili nevarno pobiti in nahajata se v bolnišnici. — John Mazur, star 40 let, je v prepriju napadel svojo 27-letno ženo Heleno z nožem in jo težko ranil, nakar je še sebe sunil štirikrat v prsi. John je bil že dolgo časa brez dela. Zdaj sta oba v bolnišnici, doma sta pa ostala dva otroka.

Nov grob v Penni

Herminie, Pa. — Dne 5. maja je tu umrl Josip Drap, star 59 let in doma od Novega mesta. Bil je operiran in po operaciji je dobil pljučnico, kateri je podlegel. Bil je član član društva 87 SNPJ. Zapuščak družino.

Novi krvavi izgre

di na Hrvaškem

Šest Hrvatov ubitih in šest ranjenih v Senju

Zagreb, 13. maja. — V Senju, hrvaški Primorju, so zadnje dni izbruhli krvavi izgre. Zandarji so streljali v množico in ubili šest Hrvatov, drugih šest je pa bilo težko ranjenih. Med ubitimi je tudi peka žena.

Izgrei so nastali med proslavo pevskega zbora. K proslavi je prišla tudi skupina izletnikov iz Like in po izjavah zandarmerije so Ličani prepevali revolucionarne pesmi in demonstrirali proti državi in kralju. Ko so hoteli zandarji Ličane ustaviti, so se ti uprli in prišlo je do spopada. Žrtve so Ličani.

Ta dogodek je izzval novo razburjenje na Hrvaškem.

Plantazniki v Mo. napodili unijske organizatorje

Memphis, Tenn. — Oborožena tolpa plantaznikov in njihovih valpetov je v Caruthersvillu, Mo., napadla rev. W. L. Blackstona, člana Rooseveltove posebne komisije, ki je lani preiskavala farmarsko najemništvo, in W. M. Tuckerja, organizatorja Southern Tenant Farmers unije. V Caruthersvillu sta šla, da obdržavata protestni shod proti stradalni plači, ki jo prejema plantazni delavci v vzhodnem Missouriju. Shod bi se imel vršiti pred sodnijo. Tuckerja je drhal močno pretepla. Unija namenjnskih farmerjev je pri missourskem guvernerju vložila protest.

Sedeče stavke prepovedane v Tennesseeju

Nashville, Tenn., 13. maja. — Višja državna zbornica je včeraj soglasno sprejela zakonski načrt, ki prepoveduje sedeče stavke v tej državi.

Hitlerjeva vlada priznala nacijsko vero

Berlin, 13. maja. — Notranje ministrstvo nemške vlade je včeraj uradno priznalo nacijsko vero gibanje "nemškega boga" kot veljavno vero.

Zmaga oblačilnih delavcev v Kanadi

Delodajalci priznali unijo po dolgi stavki

Montreal, Kanada. — (FP) — Unija oblačilnih delavcev je izvojevala popolno zmago, ko so tovarnarji pristali na vse njene zahteve. S tem je bila več tednov trajajoča stavka, v kateri je bilo zavojevalih več kot 5000 delavcev, končana. Delavci je v tem boju podpiral Kanadski kongres strokovnih unij poleg drugih delavskih organizacij.

Stavka je bila oklicana, ko so tovarnarji odklonili zahteve glede zvišanja mese, krajšega delovnika in priznanje unije. V konflikt je posegla tudi vlada in podprla delodajalce. William Tremblay, minister dela v provinci, je zapretil, da bodo voditelji delavcev obtoženi zaročnega podlagi starega zakona, če ne bodo preklicali stavke. Odrejena je bila še aretacija dveh članov stavkovnega odbora, Raoula Trepanierja in Bernarda Shana, kar pa je izzvalo silen protest pri delavskih unijah, ki so videle v tem zatiranje delavskega gibanja v Kanadi. Avtoritete so se ustrašile protesta in odnehale v kampanji proti stavkarjem. Kmalu nato je Zveza oblačilnih tovarnarjev naznanila, da se bo prišla pogajati z unijo glede končanja stavke. Na konferenci, ki je sledila, so tovarnarji priznali unijo kot predstavništvo vseh delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Predstavniki organiziranega delavstva v Kanadi se veselijo velike zmage oblačilne unije. Dasi je ta včlanjena v Lewisovo organizacijo CIO, so ji pomagale v boju tudi unije Ameriške delavske federacije. Prestiž delavskih organizacij se je dvignil po tej zmagi in gotovo je, da bodo vse dobile veliko število novih članov.

Družba se uklonila delavski uniji

Dolga stavka končana s podpisom dogovora

Trenton, N. J. — (FP) — Štiri tedne trajajoča stavka pri Thermoid Rubber Co. je bila preklicana po podpisu dogovora med krajevno postojanko unije združenih kavčukarskih delavcev in kompanijo. Guverner Harold G. Hoffman, ki je nedavno zapretil, da ne bo trpel sedečih stavk v svoji državi, je poslal državne milicijce v Trenton po prvem spopadu med stavkarji in policijo, v katerem je bilo več oseb ranjenih.

Dogovor določa priznanje unije, zvišanje plače, letne požitnice s plačo, skrajšanje delovnega tedna, plačo in pol za čezurno delo in priznanje starostnih pravic. Veljavnost dogovora poteče čez dve leti.

Unija je odklonila podpis dogovora v guvernerjevem uradu in ceremonije v zvezi s podpisom so se vršile v hotelu Stacy-Trent, katerih se je udeležil tudi Hoffman, toda uradniki unije so ga ignorirali.

Izredno zasedanje minnesotske zbornice

St. Paul, Minn. — Elmer A. Benson, ki je bil izvoljen za guvernerja na listi farmer-laboritov, je sklical izredno zasedanje državne zbornice. Rešiti ima problem dodatnih davkov na velika bogastva, da bo država lahko financirala oskrbo brezposelnih. Zadevni načrt je bil poražen v senatu in prejšnjem zasedanju zaradi opozicije s strani reakcije, ki kontrolira višjo državno zbornico.

TRANSPORTNI DELAVCI V N. Y. ZAPUSTILI ADF

25.000 se jih je pridružilo Lewisovemu CIO

VELIKA ORGANIZATORIČNA KAMPANJA

New York. — (FP) — Petindvajset tisoč prometnih delavcev v New Yorku, ki so člani Transport Workers unije, je dalo slovo Ameriški delavski federaciji in mednarodni uniji strojnikov, katere člani so bili, in odglasovalo, da se pridružio CIO.

Za odstop od federacije so se odločili, ker je eksekutiva ADF odredila, da ima strojniška unija jurisdikcijo le nad strojniki, nad ostalimi transportacijskimi delavci pa unija cestnih železničarjev in avtobusnih voznikov, ki tudi spada v federacijo. Za CIO so se izrekli, ker hočejo spadati v industrijsko unijo.

Po velikem shodu, katerega se je udeležilo nad 7000 članov in na katerem je govoril direktor CIO John Brophy, je bilo naznanjeno, da bo Transport Workers unija prišla z veliko kampanjo za organiziranje 40.000 transportnih delavcev na cestnih in podcestnih železnihah ter avtobusnih linijah v New Yorku.

Na dve družbi je unija že naslovlila zahtevo za priznanje kot edina zastopnica delavcev, pri Interborough Rapid Transit pa se te dni vršijo volitve, iz katerih unija pričakuje, da bo izšla z zmago. Pri tej družbi ima nad 11.000 članov.

Naciji zaprli katoško bolnišnico

Dva nadaljnja duhovnika obsojena

Berlin, 13. maja. — Nacijske avtoritete so včeraj zaprle katoško bolnišnico St. Vincenca v Duisburgu. Uradni komunikacije pravi, da se je to zgodilo, "ker bolnišnica ni nudila potrebne zdravniške oskrbe bolnikom. Eden bolnik je umrl kot žrtev zanemarjanja."

Nacijsko sodišče v Braunschweigu je spoznalo nekega duhovnika za krivega nemarnosti in ga obsodilo na 12 let zapor in trdega dela. Po prestani kazni bo pod stalnim policijskim nadzorom. To sodišče je obsodilo tudi 18 drugih obtožencev na osemnajst mesecev zapor vsakega.

Nadaljnji duhovnik je dobil dve leti in deset mesecev ječe v Freiburgu, ko je bil spoznan za krivega sličnih prestopkov.

Cestni delavci v Penni se organizirajo v CIO

Washington. — Glavni urad CIO je naznanil, da se v Pennsylvaniji v več krajih organizirajo cestni delavci, ki so zaprosili za čarterje. V okraju Butler so organizirani v United Highway Workers uniji, ki je zaprosila industrijski čarter. Slično so storili tudi cestni delavci v okraju Indiana. Pričakuje se, da se bodo vsi cestni delavci v Pennsylvaniji združili v eni uniji.

Unije CIO v Cal. ustanovile okrožni svet

Los Angeles. — Delegat 22 krajevnih unij CIO, katerim je tukajšnja centralna unija zaprla vrata, so ustanovili pokrajinski svet CIO za nižjo Californijo. Svet bo vodil organizatorične kampanje.

CIO osvojil proti-unijsko trdnjavo

Elektrarska družba v Conn. se podala po kratki stavki

Bridgeport, Conn. — (UNS) — To mesto že dolgo slovi kot ena največjih protionijskih trdnjav v Novi Angliji. Ponaša se z velikim kovinsko in strojno industrij. Med poklicnimi unionisti je bilo mnenje, da ne bo nikdar mogoče organizirati tukajšnjih tovarn.

In vendar se je zgodilo. Led je prebila United Electrical & Radio Workers unija, ki je pridružena CIO. S svojo organizatorično kampanjo je že uspela pri Casco Products Co., ki se je podala po 24-urni stavki. Družba je priznala unijo, zvišala plače osem do deset centov na uro in dala 40-urni teden, plačo in pol za nadurno delo in več drugih ugodnosti.

Delavci pri General Electric se pripravljajo na tovarniške volitve pod vodstvom pokrajinskega delavskega odbora. Unija pričakuje, da bo zmagala z veliko večino. Obe firmi sta med največjimi v mestu. Delavci se organizirajo tudi v drugih tovarnah.

Unija elektrarskih in radijskih delavcev vodi energično kampanjo tudi v bližnjem Stamfordu pri ogromni tovarni Yale & Towne Co. Tudi to mesto je fanatično antiunijsko.

V Trentonu, N. J., je unija zmagala s kratko sedečo stavko pri neki tovarni, kateri je dal guverner Hoffman, notorični sovražnik delavcev, vso protekcijo. Unija vodi veliko stavko tudi v Philadelphiji v tovarnah Philco Radio kompanije, kjer je v stavki 8500 delavcev.

Stavka še vedno traja tudi pri Century Electric, Emerson Electric in Baldor Electric kompaniji v St. Louisu, Mo., kjer vodi unija velik boj z antiunijsko National Metal Trades asociacijo.

Cikaški mesarski kralj Swift je umrl

Chicago, 13. maja. — Louis P. Swift, pionirski magnat cikaških klavnic in multimilionar, je včeraj umrl v starosti 75 let za srčno hibo.

Brambovci Baske ne puste Franca blizu

Vroči boji za hribe nad Bilbaom

Bilbao, Baska, Španija, 13. maja. — Fašistični letalci so včeraj ponovno trikrat napadli Bilbao z bombami, ki so rušile poslopja, kopale jame v ulicah in terorizirale prebivalstvo. Včeraj je namreč potekel ultimat fašističnega poglavarja Francisca Franca, ki je zahteval brezpogojno kapitulacijo mesta, če se pa Bilbao ne poda, ga bo uničil z bombami. Brambovci se niso podali in umikali so se nemškim bombam kolikor so se mogli. Število mrtvih in ranjenih še ni znano.

Baskiše čete, ki branijo hribe in zapirajo fašistom ceste v globelih južno od Bilbaoja, so včeraj zapodile fašiste s hriba Biscaragi. Ta strateški hrib, ki se nahaja osem milj vzhodno od baskiškega glavnega mesta, je v zadnjih 48 urah že trikrat menjal gospodarja, končno pa je ostal v rokah Baskičanov, dočim imajo fašistični napadatelci ogromne izgube.

Na južnem koncu bojne linije so baskiški brambovci odbili fašistične napade na Amorebieta in poznali Francove Italijane, Nemce, Maročane in domače karliste ter "falangiste" v beg po pobočjih v dolino.

St. Jean De Luz, Francija. — V nobenem kraju Evrope ni bolj očitno, na kateri strani španske

ŠPANSKA CIVILNA VOJNA JE PREIZKUŠNJA OROŽJA

Nemško in italijansko orožje slabše od ruskega

"DEMOKRATIČNI" DIPLOMATJE Z REBELI

Madrid. — "Mala svetovna vojna" v Španiji je za Hitlerja in Mussolinija preizkušnja njunega orožja v velikem obsegu za prihodnjo svetovno vojno, za druge države je pa preizkušnja njih orožja v manjšem obsegu v iste namene. Svetovni imperalisti obeh taborov, fašističnega in "demokratičnega", so si nearečno Španijo in nesrečno špansko ljudstvo izbrali za nekaj mesece morake prašičke v njih pripravih za prihodnjo svetovno klanje.

In med tem, ko Hitler in Mussolini preizkušata svoje orožje in strategijo proti ruskim letalom in tankom na račun španskih otrok in žena, katerih je bilo ubitih že tisoče, pa vojaški strokovnjaki vseh dežel opazujejo in beležijo učinkovitost in kvaliteto tega in onega orožja. Zaključek teh opazovalcev je, da morata Mussolini in Hitler odložiti drugo svetovno vojno za dve leti, ker se njune armade ne morejo kosati ne z ruskim ne s francoskim orožjem. Izkušnje v španski civilni vojni, ki je poznana tudi kot "mala svetovna vojna", pokazujejo sledeče:

Da italijanski fašisti beže s fronte; da fašistični Capronijevi bombniki ne vzdržijo v formaciji pred napadalec, marveč jo pobrišejo iz ognja; da se italijanski mali tanki niso obnesli, prav tako tudi ne italijanska motorizirana armada; da Hitler nima sreče s svojimi Heinkelovimi bombniki, niti z letali na Dieslov pogon; da fašistična in nacijska morala med vojaštvom ni preveč dobra in končno, da fašistična propaganda proti "boljševizmu" izpodletava.

Na drugi strani so se ruska kakor tudi francoska bojna letala izkazala za veliko boljše kakor nemška. Prav tako tudi težki tanki. Nekateri vojaški opazovalci so mnenja, da bi se Hitlerjevi zračni armadi, v kateri dominirajo Heinkelova letala, izredno slabo godilo, ako bi se spopadla s sovjetskimi ali francoskimi bombniki in sledilec. Heinkelova letala so iz same kovine in neokretna, na drugi strani so pa sovjetska letala iz lahkega materiala in veliko hitrejša. Njihov nedostatek so v tem, ker so bolj gorljiva, toda sovjetski letalci so bolj drzni in se zaglanjajo v fašiste, ne meneč se za svoje življenje.

Iz dosedanjih "vojaških vaj" na Špankem je razvidno, da morata Mussolini in Hitler predelati vse svoje vojne načrte. In kakor pravijo francoski vojaški eksperti, se to v Nemčiji že godi. Hitlerjeve letalske tovarne v Warnemundu in Narjendenu delajo noč in dan na izboljšanje Heinkelovemu modelu.

Na drugi strani se je sijajno obneslo vse sovjetsko orožje, kolikor ga je prišlo v Španijo. In ako bi lojalisti imeli le desetino sovjetskega orožja in vojaštva kakor ga jim pripisujejo fašisti, bi bila civilna vojna zaključena že pred bojiščem. V resnici je v Španiji le razmeroma malo Rusov, ki so prišli kot prostovoljci in so večinoma letalci. Med njimi je tudi nekaj topničarjev in tankovcev, ki so pokazali veliko spretnost in izvežbanost v streljanju.

St. Jean De Luz, Francija. — V nobenem kraju Evrope ni bolj očitno, na kateri strani španske

Dalje na 3. strani

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Harvesting: in Srednja država (Ivan Čop) 10.000
\$0.50 in letu, \$0.50 na pol leta, \$1.50 na četrt letu; in Chicago
in letu \$0.50 na pol leta, \$1.50 na četrt letu; in London
\$0.50.

Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$0.50 per year, Chicago and Europe \$1.00 per year,
foreign countries \$2.00 per year.

Članke objavljajo se dopolnili. Rokopisi dopolnili in popravljeni
vračajo se na avtorja. Rokopisi literarne vsebine (arhiv, po-
vesti, znanstveni, umetniški) se vrnejo polistilisti in v skladu
z njimi pripravi postopke.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communica-
tions and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Kladar na vse, kar ima sili s tem:

PROSVETA

1007-40 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

136

Na Japonskem se svita

Na Japonskem so bile 30. aprila že druge splošne volitve v enem letu in japonska delavska stranka (Japonci) pri pravici stranka socialne mase) je pri teh volitvah odnesla 20 novih mandatov. Prej jih je imela 15 in zdaj jih ima 35. V Tokiju, glavnem mestu Japonske, je bilo izvoljenih vseh sedem kandidatov delavske stranke.

Te japonske volitve bodo najbrže brez pomena, kajti militaristični režim, ki je bil strahovito poražen, se ne zmenja za volilni rezultat in drži vlado dalje v svojih rokah. Režim se ne zmenja za nezaupnico, katero mu je dala japonsko ljudstvo na demokratičen način z glasovnico; zanaša se na oboroženo silo svoje armade. To je na Japonskem edina sila, ki drži militariste in cesarja na krmilu.

Toda silajna zmaga japonskih proletarcev nam je porok, da tudi ta sila, ki je zadnja, ne bo več dolgo držala japonskih militaristov na tilniku japonskega naroda. Demokracija se po-časi vdemačuje tudi med Japonci. Japonci so prevzeli od Evrope in Amerike moderni militarizem, moderni kapitalizem in vse moderne metode ekonomskega in socialnega izkoriščanja — pa bodo prevzeli tudi evropsko-ameriški smisel demokracije, kooperacije in socializacije.

Sužnost namesto svobode

Vlada Svobodne Irske države je sprejela novo ustavo, katera kaže, da se Irci skozi zadnja vrata izmuzavajo iz imperija Velike Britanije in hočejo biti neodvisna republika. Nova ustava trga zadnje vezi z Anglijo; odpravlja governerja in predsednik Irske republike je hkrati predsednik Irske države.

Kako se bo Anglija pomenila z Irci glede tega izmuzavanja, je druga stvar. Morda jim dovoli, da odidejo, morda ne. Privoščili bi Ircem, velikim trpinom, da si sami kujejo svoje življenje, dasi nekateri Irci sami priznavajo, da bo to težko. Politično so lahko svobodni, toda ekonomsko morajo biti navezani na Anglijo ali katero drugo velišlo.

Toda Irci očitno kažejo, da še niso dorasli za svobodo. Sami kažejo, da so si svojega trpljenja v precejšnji meri sami krivi. Pri zadnjih vratih se izmuzavajo iz Velike Britanije, sprednja vrata so pa široko odprli — rimski hierarhiji. Nova ustava daje rimski cerkvi poseben in velik privilegij.

Demokratična republika, ki ne delegira cerkve in vere v privatno življenje onim, ki jo hočejo imeti, da jo sami vzdržujejo, ne more biti demokratična. Narod, ki se otresa kralja in državne cenzure na eni strani, na drugi pa z obema rokama dviga na svoj sključni hrbet papeško nadvlado in njeno cenzuro, ne bo svoboden, dokler to dela. Namesto koraka navzgor k svobodi, pada navzdol v staro sužnost.

Žanjejo, a niso sejali

Heywood Brown, znani časnikan in predsednik unije časnikarskih delavcev, je pred kratkim zapisal: "Mnogo delavcev je, ki danes žanjejo (mezdne poviške in druge ugodnosti), dasi sami niso nič sejali, kar pomeni, da niso niti z enim korakom niti z eno samo besedo poagitali za unijo, a niti niso nikdar imeli dobre besede za unijo, pač pa so bili pripravljeni zabosti unijskega agitatorja v hrbet".

Ostre besede, ampak resnične.

Fakt je, da je majhna, toda žilava manjšina gonilna sila vsakega unijskega gibanja za prostost in napredek. Za to manjšino koraka "srednja masa", ki si ne večšina, vendar deloma razume, kaj manjšina hoče, in ker je sebična, hoče biti deležna sadov zmage, čeprav ni voljna iti na frontno linijo. V ozadju in naokoli pa ždi večinska masa — mrtva za kolektivno idejo in celo sovražna lastni svobodi in lastnemu zdravju.

Pri vseh večjih unijskih gibanjih se godi, da manjšina začne ofenzivo in "srednja masa" pomaga k zmagi, ko je pa zmaga izvojevana in miza pogrnjena, navadno sede k mizi tudi večinska masa, ki je prej gledala boj, če ga ni ovirala. Vzeti z mize je veliko lažje kakor pa nositi na mizo...

Včasih nas popade hud dvom; če je dremajoča masa sploh vredna deleža odločevanja v demokraciji, če je vredna pravice, ki ji navadno odobija, če ne direktno pobija... Ker pa še nismo izgubili upanja v možnost masne izobrazbe, nas taki dvomi kmalu minejo. Otrok ni kriv; če je budalast, toda otrok ima možnost, da prej ali slej zraste v pametnega in koristnega moža ali ženo.

Glasovi iz naselbin

O tem in onem

Park Hill, Pa. — Knjižico Naša straža, ki je bila poslana iz Lemonta, je naše društvo št. 44 SNPJ enostavno ignoriral. Otročjo dobo, v kateri so nam sveceniki pripovedovali kaj smemo in kaj ne, smo že zdavnaj prestali. Članstvo našega društva se zaveda, da le v delu in v splošni vzajemnosti si zamore izboljšati svoj položaj. Ni potrebno zahajati v visoke šole in vseučilišča, da spoznamo, da smo vsi enako ustvarjeni in vsi podvrženi enakim naravnim zakonom, tako mi "navadna para" kot božji namestniki. Razlika je le v tem, da kadar "navadna para" molli, moli brezplačno, sveceniki pa hočejo biti plačani. Molitve enega ko drugega ima isti namen: nekaj dobiti zastoni, kar se pa ne vjema z zakonom narave.

Tovarne v Johnstownski okoli obratujejo vsak dan in rovi pet dni v tednu. Izven Johnstowna rovi obratujejo bolj slabob, je par dni v tednu. Ljudi je pa še vedno dosti brez dela oz. roma delajo na WPA. Večina jeklarskih delavcev je vpisanih v unijo. Pred par tedni je časopisje poročalo, da se med Bethlehem Steel Co. in zastopniki CIO vršijo pogajanja, sedaj je pa vse tiho. Te vrste družbe ne morejo zapopasti, da se delavstvo organizira ter hrepeni po uniji. Ko pa pride do stavke, je pa jok in stok radi svetosti privatne lastnine. Nehote mi pridejo na misel naši frančiškani. Oni trdijo, če hočemo biti srečni, je treba moliti in v cerkev hoditi. Pri SNPJ se ni še nikoli molilo, pa je organizacija vseeno rasla v članstvu in premoženju, sedaj pa, ko je močna, bi jo pa radi dobili v svoje roke.

Naj omenim, da bo društvo Danica št. 44 SNPJ priredilo zlet ali piknik v nedeljo dne 13. junija na prijaznem griču Park Hill. Ker je prebitek namenjen za društveno blaginjo, se članstvo poziva, da se ga udeleži. Dobrodošli so tudi drugi rojaki. Na razpolago bo dobra pijača in pečenka. Vstopnina prosta. Vsled piknika bo društvena seja tretjo nedeljo v mesecu v navadnih prostorih.

Frank Podboj, tajnik.

Inflacija in jednotine investicije
Cleveland, O. — Začetkom aprila so bili bankirji in "investorji" precej razburjeni radi bonde in situacije. Kako naj bi ne bili? Opazili so, da prvovrstni bonodi so padali, medtem ko je šla cena surovinam navzgor. Slednje je precej zanesljivo znamenje, da u-činki denarne inflacije se ne dajo več zakriti.

Prišlo je do tega, ker smo hodili po dobro ugajeni poti, potrošili smo več kot smo smeli. To smo storili namenoma in vlada se je delala, kot da to ne pomeni veliko, kot da je ona dober plačnik s tem, da je plačala svoje obligacije s tiskanimi bondovi, ki jih je nato "dampala" v banko za kredit, nakar je začela nakazevati čke. To je dvignilo vloge v bankah neenavdno visoko in slednje napumpala z vladnimi bondi do vrha. Washington se sedaj skuša izvit iz opasne situacije. Rezultat bo: ali zvišanja kuponske mere ali obrestnih mer, ali pa tiskanje denarja!

Četudi vlada v Washingtonu iskreno misli na zatetje inflacijskega procesa, bo to skoro nemogoče storiti SEDAJ! Ako hoče to udeležiti, je potrebno, da obrne voz v nasprotno smer; zniža stroške, tako da bomo imeli \$1 stroškov napram vsakima \$2 dohodkov. To je skoro nemogoče, kajti politični pritisk bo uničil slehernega, ki to poskusi. Vladna barka torej še vedno plava v toku inflacije, hitrost je še dalje večja in kmalu bo nemogoče obrniti jo proti toku. Tedaj pa nastane prava inflacijska panika in nobena sila ne vzdrži posledice. VAZEN je zadnji atentat v pomoč vladnim bondom, ko je sistem federalne rezerve moral kupiti na milijone vladnih bondov, da jim zagotovi sedanje cene, ki so proti obrestim nenormalne.

Kadar človek išče posojilo, bo med drugim povedal, kako varčuje z denarjem, kako bo še bolj znižal stroške. Vlado tvorijo lju-

dje, in ti nam obljubljeno enako kot posameznik, da bo znižal svoje stroške — to navadno stori predno se začne kako novo financiranje. Novo financiranje pa ni nič drugega kot gori navedena priprava.

Lepo je slišati o ekonomiji, čeprav se kasneje izkaže, da ni govorica pomenila nič, pomagala je v enem, in to je, da je ustvarila začasno slepilo zaupnosti. Radi tega imejmo vedno pred očmi dejstvo, da smo v svetovni dobi inflacije. Denarna inflacija pomeni denarno manipulacijo in ta negotovost, ker ne vemo, kaj nam prinese jutrišnji dan za denar "investiran" v bonde. Eno je gotovo. Denar se vedno manipulira navzdol. Zakaj? Ker manipulacija navzgor bi pomenila povečanje političnega pritiska, medtem ko tiranje navzdol je najlažji način za izplačanje vladnega dolga.

Strah pred padcem \$35 cene za en unč zlata je precej nepotreben. Kdor opazuje vladno manevriranje z bondi in rezervami v bankah, ta bo razumel in vedel, kaj je končni odgovor. Vlada je politična mašina. Recimo, da to stori. Ta korak bi povzročil velik padec v cenah bombaža, žita in vsem surovinam, ki jih pošiljamo v zunanji svet. Ameriški farmer in drugi bi zagrali tak krik, da se bi treslo pod nogami slehernega senatorja v Washingtonu! Spet bi zaokrenili na staro pot, kajti volitve so volitve in pomenijo masne službe. Nekaj podobnega se je že zgodilo, obrnili so svoje korake pri Short Term Money Rates, ki so slednje zvišale. To je šola za študente vladne ekonomije in vlagatelje denarja v bonde!

Nihče ne ve, kaj bo jata teoretikov poskusila, je pa mogoče danes soditi, kaj bodo eventualno morali storiti. Za nas lahko sklenemo, da bodoči korak glede količine zlata v dolarju bo nižji, kar pomeni povišanje cene zlata in surovinam — INFLACIJA. Živimo pač v toku inflacije in vse govoričnice o deflaciji je pristi ameriški BUNK!

Da poudarjam vseskozi izraz denarna inflacija, je vzrok, ker je veliko ljudi v jednoti, kateri mislijo, da se lahko izognemo s svojimi investicijami nevarnostim denarne inflacije. Spoznajmo, da vse dobe denarnih inflacij so bile izob tega — vlada je več potrošila kot je prejela v davkih. Po domače: deficit je seme denarne inflacije. Upanje je, da se to predrugači.

Pa pogledimo, kaj nas uči zgodovina dežele, ki je bila v primeru enakem stanju kot mi. Francija je začela na pot inflacije s tem, da je nagromadila velike deficite. Ti deficiti so se nabrali, kar je takrat kazalo, iz do-brega namena. Med vojno se je uničilo veliko posestev in delov dežele in te je bilo treba nadomestiti. Ljudstvo je bilo za to, da vlada financira te reklamacije, ker je zmotno mislilo, da bo vlada skolektala vojne reparacije od Nemčije. Živeli so v tej nadi, a ta nada je bila napačna in vlada je že dvakrat deloma zavrgla svoje dolgeve. V tej deželi ima mnogo ljudi podobne upe. Upajo, da bo business prišel v tako prosperiteto, da bo odpravil relief in kadar to odpade, bodo odpadli vladni stroški. Kaj povedo fakti? Po precejšnji "prosperiteti", je relief za 600% večji kot ob začetku depresije. Torej gre bizniška prosperiteta roka v roki z reliefno prosperiteto!

Kakor so se razblinili upi francoskega ljudstva, tako se bodo upi milijonov v tej deželi, kjer pričakujejo, da se izmažemo iz te kaše. Ali niso tukaj vsa znamenja, da kadar se zniža relief, da se redni stroški višajo drugod v enaki meri ali več?!

Poglejmo očišne vladne številke za dobo 10 mesecev do 30. aprila 1937. Za enako prejšnjo dobo je relief padel za \$370 milijonov, medtem ko so se "redni" stroški vlade povišali nad \$648 milijonov. Kar prihranimo na "pinacih", potrošimo na bananah. To je stara povest, ki se navadno žalostno konča. Kakor hitro se nekaj prihrani na eni strani, se potroši toliko ali več na drugi strani. Deficit sledi deficitu in spet je treba tiskati bonde, da se krijejo zgube, in te bonde se "proda" bankam za "vlo-

ženi kredit". Tako postanejo deficiitni bonodi bančni denar in rezultat je jasen a stališča "new deals": od reliefa do deficita in do inflacije!

To so nekateri problemi, kateri stojijo pred nami in nam zrejo v obraz za bodoča 4 leta. Zato je potrebno, da se izvolijo kvalificirani gospodarski odbor, ljudi, ki razumejo denarni trg bolj kot politično mešetarenje. Solventnost in varnost jednotine imovine je glavno in prvo, mešetarenje za pozicije ljudi, ki samo želijo službe v odboru, o katerem nimajo skoro najmanjšega pojma, kaj vse zahteva, pa ne sme imeti mesta pri volitvah!

Joseph A. Siskovich, (53).

Konvencija SNPJ in shod JSZ
Cleveland, Ohio. — Napredni element, včlanjen pri SNPJ, je zadnje čase zaposlen z raznimi pripravami za številne prireditve, ki se bodo vršile ob času konvencije SNPJ, in z drugimi posli, ki se tičejo ugodnosti delegacije. Upati je, da se bo vse po načrtu potji završilo in da bo delegacija odnesla iz Clevelanda dober vtis. Konvencije prireditve se bodo vršile pod avspicij clev. federacije SNPJ.

Vršil se bo tudi shod Jugoslovanske socialistične zveze, ki ga sklicujejo clevelandski klubi JSZ. Shod se bo vršil v četrtek večer 20. maja v auditoriju SND na St. Clair ave. Govorniki na tem shodu bodo: Frank Zaitz, urednik Proletarca in predsednik nadzornega odbora SNPJ, Donald Lotrich, tajnik prvega in največjega ang. poslujočega društva SNPJ Pioneer v Chicagu, in Charles Pogorelec, tajnik JSZ in Prosvetne matice. Vsi trije so splošni napredni slovenski javnosti v Ameriki dobro znani kot iskreni zagovorniki delavskih pravic, katere bo delavstvo doseglo v polni meri pod socialističnim sistemom.

Frank Zaitz bo govoril o predmetu: "Napredek naših delavskih organizacij in ustanov je zajamčen le v delavski ideologiji." Donald Lotrich, znan in aktiven med tukaj rojeno mladino, bo govoril o predmetu: "Vloga in bodočnost mladine med nami in v našem pokretu." S. Ch. Pogorelec bo nam pa razložil predmet: "Ali je publikacije JSZ še mogoče razširiti?"

Dodatno bo govoril Robert Parker, član okrajne eksekutive soc. stranke, in sicer o predmetu: "Unijam je potrebna tudi delavska politična akcija."

Vsi delegatje (n-je) konvencije SNPJ, kakor tudi poslušalci, članstvo SNPJ v Clevelandu in drugi, ste vabljeni, da se shoda v četrtek večer, dne 20. maja, udeležite v velikem številu. Tri dobre slovenske govornike slišati na enem shodu so jako redke prilike. Shod bo otvoril soc. pevski zbor "Zarja" s par pesmi. Vstopnina prosta.

V ponedeljek večer, 24. maja, prireja angleški odesk kluba št. 27 JSZ diakuzijski večer za mladino v dvorani št. 1, SND na St. Clair ave. Starši ste prošeni, da opozorite svoje hčere in sinove na to zanimivo diskuzijo, katere se bo sukala okoli delavskih vprašanj in bodočnosti mlajše generacije. Vsi ste dobrodošli!

Louis Zorko.

Pazite na volkove v ovčjih kožuhkih!

(Opomba:—Spodnji članek je bil napisan, ko je bil pisec še urednik clevelandске Enakopravnosti, kjer pa so ga dober teden pred konvencijo prišli k resignaciji ter porinili na njegovo mesto bivšega uslužbenca Ameriške domovine Antona Sabca. To je vzrok, da je ta članek sedaj priobčen v Prosveti. In kjer je bil prvotno razljuden množinski naziv "mi", se sedaj glasi "jaz", kar je tudi edina sprememba.—I. J.)

Cleveland je te dni središče pozornosti ameriške slovenske javnosti, magnetna točka Ameriške Slovenije, plamen, ki privlači v enaki meri svobodoljubne duhove kot različne veše... Jedro tega središča, te magnetne točke in tega plamena je XI. redna konvencija Slovenske narodne podporne jednote, katero iskreno pozdravljam v upanju, da bo krepko vztrajala na načelni poti, katero so ji začrtali njeni ustanovitelji in od katere je odvilen nadaljnji napredek te naše največje in najtrdnjše podporno-prosvetne organizacije!

SNPJ se je porodila iz trenja med arogantnim klerikalizmom, ki je čepel halik mri na kolektivnem telesu naše priseljene mase, in svobodnomiselstvom in socializmom, ki sta hotela pomagati našemu delavcu na noge, ga oprostiti njegovih miselnih spon ter mu odpreti oči, da bi videl vzhajajoče sonce. Da ni bilo tega trenja, bi danes ne bilo SNPJ.

Nasprotniki so jo sprva zasmehovali. "Mrtvorojeno de-... se so posmehovali, mened, da so miselne spon, v katere so uklenili našega priseljenca, tako močne, da jih ne bo mogel nikdo zlomiti. Toda uklenili so se bili! Novorojenček je začel takoj krepko brati ter jim povzročati prebavne motnje. In po nekaj letih se je razvil v krepkega mladega hrusta, ki se je pogumno in uspešno boril za miselno osvoboditev slovenskih delavcev v Ameriki.

Nasprotnik je besnel, bruhal ogenj in žveplo na našega mladega hrusta, mu nastavljal zanke, rovaril proti njemu, zahrbtno spletkaril proti njemu in se vobče poslužil vseh sredstev, ki so mu prišla na misel, da bi ga uničil. Toda SNPJ ni bilo mogoče uničiti, ker je stala na zdravi, nezdobljivi ideološki podlagi — na podlagi svobodne misli in delavske zavednosti. Bolj ko so se nasprotniki zaganjali ob njega, krepkejša in silnejša je postajala. V boju se je bila rodila, v boju se je krepila in rastla! Danes je pred nami mlada, polna življenja in moči in nikomur več ne prihaja na misel, da bi se ji posmehovali.

Toda sovražnik ni še obupal. Se zmerom preži na ugodno priliko, da zada smrtni udobljaj mlademu orjaku, da ga zahrbtno zabode ali zastrupi. Mislim, da je to znano delegatom XI. redne konvencije in da so na pripravljeni odbiti vsak zahrbtni sunek iz teme nazadnjaštva. Mislim pa tudi, da ne bo odveč bratsko svarilo:

Bodite oprezn! Sovražnik se namreč prihljuje na plazi med vami, iskajoč priložnosti, da vam škoduje! Agentje faliranih bankirjev vas bodo učili, kako je treba dobro gospodariti... klerofašistični agentje vam bodo pravili, kako je treba "obvarovati" demokracijo... klosterski in farnovski agentje vam bodo dajali nasvete, kako "širiti" svobodno misel... in razni bankrotirani značajji vas bodo skušali učiti "poštenja" in "značajnosti"... Volkovi so oblekli ovčje kožuhke, da lahko meketajo med vami...

Delegati in delegatnje, bodite oprezn! In pazite na Prosveto, ki je danes, kakor je bila prej pod pokojnim Jožetom Zavrtnikom, glavna tarča nasproti-nikovih strupenih puščic! Stojte budno na straži!

Vsi iskreni naprednjaki v Clevelandu trdno upamo, da bo XI. redna konvencija SNPJ izpolnila pričakovanja napredne slovenske mase v Ameriki ter sprejela mnogo dobrih sklepov, ki bodo povedli SNPJ k novim uspehom, ki jo čakajo ob poti, katero so ji začrtali njeni ustanovitelji, sovražnike jednote pa razočarali.

S tem upanjem v srcu kličemo celokupni delegaciji:

Dobrodošli med nami in mnogo uspehov!

Ivan Jontez, 53.

Dobrodošli v Clevelandu!

Cleveland, Ohio. — Ves napredni Cleveland je nestrno pričakuje konvencije SNPJ, ki se prične v ponedeljek 17. maja v SND na St. Clair ave. Zanimanje je veliko, koliko bo delegacija sprejela dobrega v korist organizacije SNPJ in delavske ideologije.

Nič čudnega ni, da je napredni element toliko zainteresiran v SNPJ. Saj je bila SNPJ tista, ki je kot otrok neustrašeno korakala naprej, četudi jo je črna in pisana reakcija bombardirala z vseh strani. SNPJ je razumela in se danes razume, da je treba dati kredit socialistično orientiranim vodjem, ki so jo vodili in branili, da je odbijala napade sovražnikov in korakala vedno naprej in naprej. SNPJ je v ponos vsemu naprednemu življu v Ameriki in stari domovini. Gotov sem, da je ogromna večina delegacije enajste redne (Daje na 3. strani)

Skrivnost petorčkov

Številnim teorijam o istočasnem rojstvu otrok, torej od dvojčkov do petorčkov, se je pridružila nova, in sicer ji je duševni oče dr. Orin Caldwell, predsednik ameriške zveze astronomov amaterjev in upravnik Rockefellerjevemu muzeja za znanost in industrijo v New Yorku. Ta teorija temelji, kakor sporoča doktor Caldwell sam, na celi vrsti poskusov, ki so jih napravili na medicinski fakulteti kolumbijskega vaučilišča. Močerade in druge manjše živali držali in tudi lahko ranili tista mesta na njihovih embrijih teh živali, na katerih rasejo v zneje sprednje in zadnje noge, ušesa in druznanji organi. Posledice takih posegov bile presenetljive. Organizem takim posegom ne podleže, temveč se jim postavi v odpor energije po robu. Tako so zrastle na pr. močdom, ki so jih na ta način držali, namesto dno, štiri noge. Nastavek bodoče noge pa so mogli prelomiti brez težave tudi na drugo mesto tako ob strani žrela. Potem je noga na tem navadnem mestu rasla povsem normalno in kadar je hotela živalica gobec odpreti, je udarila z nogo krepko po tleh. Po mnenju dr. Caldwell odgovarja tudi človeški zaplodek na takšen način na dražljaje, njih posledica pa morajo biti množestveni porodi, torej ne samo dvojčtrojčki, četvorčki in petorčki, temveč tudi ljudje s šestimi prsti, s tremi nogami, z dvema glavama itd.

Na vprašanje, od kod morejo priti ti množstveni mehanizmi dražljajev, pa odgovarja dr. Caldwell na način, ki spominja malo na babjo vero "Izvirajo iz svetovne prostornine", pravi, "povzročajo jih kozmični žarki, ki nastajajo iz svetlnih peg in neštevilnih zvezd na nebu." To pozarja dr. Caldwell na svetovna znanja raziskovanja dr. Millikana, ki je na fotografsko plošč posnel drobitve svinčenega atoma po kozmičnih žarkih. Kozmični žarki se ne ustavijo pred nobeno oviro, ugotovili so jih na pr. v nego deset metrov pod newyorškimi cestami v podzemeljski blaginji, katere oklepne so prebili brez težave. Ti žarki prihajajo neposredno z velikansko silo na zemljo in prodrejo tudi skozi človeka. Po Caldwellovi teoriji pa naš organizem pripravljen na to bombardiranje iz vesoljnosti in se mu ne prestopa udeleže. Če moč organizma popusti, tedaj se izpreboj med telesom in kozmičnimi žarki v bolelo Organizem na zadnje vendar izgubi svojo moč in človek umre. Če bi ne bilo kozmičnih žarkov, tedaj bi ljudje tudi ne umirali, pravi ameriški znanstvenik. Občutljivost mnogih ljudi in živali do njih pa se izraža tudi z množestvenimi porodi in pokvečenostmi.

Svetloba in življenje

Znano je, da more razsvetljava pri delu pisalnem stroju povečati brzo pisanja za 40-50% število. Podobno velja za stavno delo tiskarnah pri čemer se tudi število tiskov napak zmanjša za kakšno polovico.

Ameriške zavarovalne družbe so statistično dognale, da je tem manj nezgod, čim boljja razsvetljava na javnih prometnih zvezah. Na gošče so zvečer številnejše nego podnevi. Na gošče so razsvetljenih večernih cestah so ugotovili za 140 odstotkov več nezgod nego ob dnevi svetlobi. Na dobro razsvetljenih cestah pa število nezgod zvečer kvečjemu za 30 do 40% stotkov večje nego ob dnevu.

Razsvetljava naših delovnih prostorov je gostoma nezgodna, zavoljo česar trpita naše oči in brzina dela. Na Holandskem so oči prostore za poskus prebarvali z rdečo oz. modro barvo. Izkazalo se je, da preveč rdeč zavira zmogljivost učiteljev in učenec ter povzroča znake utrujenosti. Po izkušnjah, ki jih imeli z vplivom raznih barv na duševno so razna zdravilišča pobarvali z različnimi barvami. Rdeče in oranžno vplivata utrudljivo pomagata torej zoper nesposobnost, rumeno in zeleno spodbujata tek. Modro vpliva v no pomirjivo.

Kakor za človeka in njegovo delovnost svetloba velik pomen tudi za živali in rastline. Pri poskusu v Ameriki so mogli z dodatno svetlobo razsvetljava spraviti razne rastline do ga, da so vzcvetele po tri, štiri tedne prej go pri normalni dnevni razsvetljavi. Pri tanih obevajih imajo poseben pomen rdeči rumeni žarki. V zadnjem času uporabljajo rdeče žarke in uspehi so zelo dobri. Um na razsvetljavi bo imela v bodočnosti veliki pomen v rastlinjakih. Dr. Kuestner dosege z rdečo razsvetljavo ugodne posledice izločevanja hormonov. Ta luč vpliva na neugodno na hormon rasti in spolni hormon. Kratkovalovna svetloba (ultravijolna svetloba) pa napravlja ta hormon neučinkovito.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 14. maja 1917.)

Domače vesti. Sedem mladih slovenskih fantov v Ralptonu, Pa., se je prostovoljno vpisalo v ameriško armado.

Delavske vesti. V St. Louisu, Mo., so tovarniški stražniki streljali na stavkarje in sedem je bilo ranjenih.

Svetovna vojna. Angleške čete so zmagale pri Arrasu v Franciji. Nemci prevažajo v Rusko čete z ruske fronte na zapad.

Ruska revolucija. Voditelji ruske demokratske stranke, ko so kmetje na splošno začeli zapuščati zemljišča.

Ustanovljena 9. aprila
1904

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockwell 4904

GLAVNI ODBOR S.N.P.J.

UPRAVNI ODSEK:

VINCENT CAINEAR, predsjednik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
LAWRENCE GRADISHEK, taj. bol. odd. 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI:

FRANK SOMRAK, prvi podpredsjednik.....906 E. 74th St., Cleveland, O.
JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsjednik.....1097 E. 169th St., Cleveland, O.

GOSPODARSKI ODSEK:

MATH PETROVICH, predsjednik.....253 E. 151st St., Cleveland, O.
ANTHONY CUVETKOVICH.....983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.
JOHN OLIP.....231 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

POROTNI ODSEK:

JOHN GORSEK, predsjednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON SULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TBECL.....Box 257, Strasburg, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Parkhill, Pa.
FRANK BARBICH.....19511 Muskoka Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODSEK:

FRANK ZAITZ, predsjednik.....2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED MALGAI.....25 Central Park, Peru, Ill.
JACOB AMBROZICH.....418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POBORI—Korrespondence s glavnim odborom, bi dolazila u gl. ured, sa vrši takole:
VSA PRIMA, bi se naslaže na pošti gl. predsjednika, naj se naslaže na prodavalište.
VSB DVADESE petlotele in stvar, bi se tiče gl. upravnog odbora in jednako ređe, naj se pošiljaše na gl. tajništvo.
VSC DVADESE petlotele in stvar, naj se pošiljaše na gl. tajništvo.
VSD DVADESE petlotele in stvar, naj se pošiljaše na gl. tajništvo.
VSE PRITOMNI glade poslovanja v gl. upravnom odboru naj se pošiljaše Frank Zaitz, predsjednik nadzornog odbora.
VSI PRIZIVI na gl. porotni odbor se naj pošiljaše na John Gorška, predsjednika porotnog odbora.
VSI DOPISI in drugi spisi, naslanja, oglaš, naprednja in spisi vas, hor je v stvari s glavnim odborom, naj se pošiljaše na "PROSVETO", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows:
Communications for the supreme president should be addressed to him.
All remittances of money and business concerning lodges and members other than such benefit should be addressed to secretary's office.
Matters of such benefit should be addressed to the assistant secretary.
Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him.
Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Zaitz, chairman of the Board of Supervisors.
Charges, complaints and appeals should be addressed to John Gerlach, chairman, Judicial Committee.

češ, da nima nobene pravice raz-
pustiti kompanijske unije, ker
se v njo sploh ne sme vmešavati.
Hoče biti 200% logična.

Agitirajte za Prosveto!

Natančen odgovor
Mimica odloži knjigo, ki jo je
brala, in vpraša:
"Mama, kaj pa je to 'goreča
sramota'?"
"Drame, ki jih kadi oče."

FRIGIDAIRE

Posebnost!

"SUPER-DUTY" FRIGIDAIRE
Z METER-MISER-jem
(pripravo, ki varčuje plin)

\$159⁷⁵

SAMO

Model DRS-537

● Izredna ponudba. 1937 Super-Duty Frigidaire — z Meter-Miser-jem (pripravo, ki varčuje plin) in z drugimi znamenitimi Frigidare pripravami! In vkljub temu je cena tako čudovito nizka... samo \$159.75. Oglejte si še danes te hladilnike izredne vrednosti.

New! "QUICKUBE" PREDAL
ki tako oprasti kocke ledu.

Vaš predal je narejen iz kovine! Led se naglo naredi! In le-dene kocke so vam takoj na razpolago... dve ali pa poln predal, kolikor jih rabite. Potr-
točnost ledu je odpravljena. Vaš predal v tem posebnem Super-Duty Frigidaire ima to izredno udobnost.

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for Refrigerators sold on deferred payments

COMMONWEALTH EDISON
ELECTRIC SHOPS

DOWNTOWN—72 W. ADAMS ST.—132 S. DEARBORN ST.
Telephone RAEdolph 1200, Local 66

4834 S. Ashland Ave. 3460 S. State St. 4833 Irving Park Blvd.
2732 Milwaukee Ave. 2950 E. 92nd St. 4562 Broadway
4231 W. Madison St. 852 W. 62nd St.
2745 Lincoln Ave. FEDERAL GOUPONS GIVEN 11046 S. Michigan Ave.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s epilogom—Poslovenil Vladimir Lepetšek

Njegova žena Marta Ignatjevna, čeprav se je vse življenje brez ugovora uklanjala možu, je bila vendarle tako silila vanj, na primer takoj po osvobojenju seljakov, da bi odšla od Karamazova v Moskvo in tam odprla kako trgovino (zakaj imela sta nekaj malega prihranka); toda Grigorij je že takrat enkrat za vselej odločil, da je babjega čenčanja zgolj nezmišeln, "zakaj vsaka babja brez časti", in da se jima ne spodobi, da bi odšla od dosedanjega gospodarja, naj ga to osebno še tako malo prida, "zato, ker je to zdaj njuna dolžnost."

"Ali razumeš, kaj je to dolžnost?" se je obrnil k Marji Ignatjevni.

"Kaj je dolžnost, to razumem, Grigorij Vasiljevič, a kako naj bo najina dolžnost, da ostaneva tu, tega ne bom nikoli razumela," je odločno odgovorila Marja Ignatjevna.

"Pa ne umej, a tako bo. Odsihod rajši molči."

Tako je tudi bilo: odšla ni, a Fjodor Pavlovič jima je določil plačo, ki sicer ni bila velika, in je to plačo tudi plačeval. Grigorij je mimo tega vedel, da ima na gospodarja nesporen vpliv. Čutil je to in po pravici: pretkan in svojevigli burkeš Fjodor Pavlovič, človek jako trdnega značaja "v nekaterih stvareh življenja", kakor se je sam izražal, je bil v svoji lastno začetnje v nekaterih drugih "stvarih življenja" celo jako šibkega značaja. Sam je vedel, v katerih je tak — vedel je to in se marsičesa kar bal. V nekaterih stvareh življenja je bilo treba tenko nastavljanje uho in to je bilo težko brez zvestega človeka; a Grigorij je bil zvest da nikoli tega. Dogažalo se je celo, da je bil Fjodor Pavlovič — in ne samo enkrat v teku svoje kariere — v nevarnosti, da ga nabijejo, in še kako, a vselej ga je rešil Grigorij, čeprav mu je potlej vsakokrat bral levite. Toda samega tepeža se Fjodor Pavlovič ne bil ustrašil: bile so višje in to celo jako delikatne in zamotane prilike, ko Fjodor Pavlovič morda niti sam ne bi bil mogel pojasniti tiste neobičajne potrebe po zvestem in bližnjem človeku, ki je bil katerikoli tako mahoma in nepojmljivo začutil v sebi. To so bili malone bolešni primeri: Fjodor Pavlovič, razuzdanec in v svoji grehovit velikokrat okružen kakor hudoben mrčes, je časih, v pijanih minutah, nenadoma začutil v sebi neki duhovni strah in npravnstveno pretresenost, ki sta se, da tako rečem, skoro kar telesno uveljavljala v njegovi duši. "Kakor bi mi duša v grlu trepetala v takih trenutkih," je časih pripovedoval. In evo, v teh minutah mu je bila prijetna zavest, da je neke blizu njega, čeprav ne v tisti sobi, ampak v stranskem krilu, tak človek, vdan, trden, povsem drugačen od njega samega, ne razuzdanec, človek, ki sicer vidi vse ta razvrat, ki se godi v hiši, in pozna vse skrivnosti, toda iz vdanosti vendar dopušča vse to, ne da bi se upiral, in kar je glavno — ki ga ne oteva zaradi tega in mu z ničemer ne grozi, ne na tem ne na onem svetu, ampak ga je celo pripravljen braniti, če bi bilo potreba, — braniti ga koga? Nekoga neznanega, toda strašnega in opasnega.

Prav za to je šlo, da bi bil pri njem brezpogojno drugi človek, stara in prijateljska duša, ki bi jo mogel v težkem trenutku poklicati k sebi, samo zato, da se ji zagleda v obraz in — recimo — izpregovori z njo besedico, pa bodi še tako prostranska, in če mu ta drugi človek nič ne reče in se ne jezi, tedaj je srcu nekam lažje, in če se jezi, mu, tedaj je bolj žalostno. Dogažalo se je (a vendarle sila redko), da je šel Fjodor Pavlovič celo ponoči v

stransko krilo buditi Grigorija, češ, naj pride za minuto k njemu. Ta je prišel in Fjodor Pavlovič je jel govoriti z njim o čisto brezposelnih stvareh in ga je kmalu odslovil, katerikoli celo z nasmehom in šalo, ter prijel legel v posteljo in šel tudi spal spanje pravičnega. Nekaj podobnega se je zgodilo s Fjodorom Pavlovičem tudi ob Aljoševem prihodu. Aljoša mu je bil "prebodel srce" a tem, da je "živel, vse videl in ničesar ne obsodil". In ne samo to, ampak prinesel je bil s seboj nekaj, česar še ni bilo: popolno odsotnost preziranja do njega, starega, ampak narobe, vedno prijaznost in povsem naravno prostodušno vdanost do njega, ki jo je bil toli malo zaslužil. Vse to je bilo staremu potepencu in brezobitelniku popolno presenečenje, nekaj povsem nepričakovane zanj, ki je ljubil posled samo "nesnago". Po Aljoševem odhodu si je priznal, da se je naučil umevati nekaj, česar prej ni hotel razumeti.

Ze v začetku svoje povesti sem omenil, kako je Grigorij sovražil Adelaido Ivanovno, prvo soprogo Fjodora Pavloviča in mater njegovega prvega sina Dmitrija Fjodoroviča, in kako je, narobe, branil krivuljo Sofjo Ivanovno, njegovo drugo soprogo, proti svojemu lastnemu gospodu in proti vsakemu, komur bi bilo le prišlo na um, da bi bil črhnil o njej slabo ali lahkomišno besedo. Sočutje do te nesrečnice je bilo postalo v njem nekaj svetlega, tako da se po dvajsetih letih ne bi bil od nikogar presenečil niti zlega namiga o njej in bi bil takoj zavrnil žaljivca. Po svoji vnanosti je bil Grigorij hladen in resen človek, ki ni nikoli govoril, ampak je tehtno in premišljeno odmerjal svoje besede. Prav tako nemogoče bi bilo dogmati pri njem na prvi pogled, ali je ljubil svojo krotko in pokorno ženo ali ne — čeprav jo je v resnici ljubil in se je ona kakopak zavedala tega. Ta Marja Ignatjevna ne samo da ni bila neumna ženska, ampak bila je nemara celo pametnejša od svojega moža, vsekakor pa razsodnejša v življenjskih poslih, čeprav se mu je brez mrmanja in ugovaranja podrejela že od začetka njunega zakona in ga neoporečno spoštovala zaradi njegove duhovne premoči. Znamenito je, da sta oba vse svoje življenje sila malo govorila drug z drugim, razen o najpotrebnejših vsakdanjih stvareh. Resnoba in veličanstveni Grigorij je vselej sam premislil svoje posle in skrbil, tako da se je bila Marja Ignatjevna že davno enkrat za vselej uverila, da njenih svetov prav nič ne potrebuje. Čutila je, da mož cenil njen molk in jo ima zaradi tega za pametno. Tepel je ni nikoli razen enkrat in še tistokrat ne hudo. V prvem letu zakona Adelaido Ivanovno s Fjodorom Pavlovičem so bili nekoč na imetju zbrali vaška dekleta in žene, ki so bile takrat še nevoljnice, na vlastilnem dvorišču, da bi zapele in zaplesale. Začele so "V logih" — in tedaj je Marja Ignatjevna, takrat še mlada ženska, skočila pred ostali zbor ter zaplesala "rusko" na poseben način, ne po vaško, kakor seljakinje, ampak tako, kakor je plesala nekada, ko je bila dvorska služkinja pri bogatih Miusovih na njihovem domačem vlastilnem dvorišču, kjer je plesni učitelj, ki so ga bili naročili iz Moskve, učil igralce plesanja. Grigorij je videl svojo ženo, kako je plesala, in jo je uro pozneje doma v poselski hiši nekoliko povlečel za lase ter jo poučil, kaj se spodobi. A s tem je bilo tepenje enkrat za vselej opravičeno in se ni ponovilo vse življenje nikoli več; pa tudi Marja Ignatjevna se je tistokrat zarekla, da ne bo več plesala.

(Dalje prihodnjik.)

Lad. Gjermer:

'Zabavaj se dobro, pozdravlja te oče!'

V elegantno penzijo je prišla nova gostja.

Mladenka je bila mična, imela je vitko postavo, prebrizane oči, kipele je kakor mlado vino in je že tretji dan prejela denarno pošiljko. Denarni sel je vstopil ravno ko je bila družba pri zaključku. Inženir pri sosednji mizi je na široko odprl oči, ko je videl, da odteva uniformirani sel mladi dami pet tisoč dinarjev. Odrezek nakaznice je obležal na mizi in inženir je čital na njem: "Zabavaj se dobro, pozdravlja te tvoj oče."

Inženirju se je začelo vrteti v glavi. Kdo je ta mladenka? Kaj je njen oče? Tvorilčar? Lastnik rudnikov? Hišni posestnik? Ali bankir?

In je začel obletavati Magdo, v začetku nežno, potem toploje, vedno strastneje. Občudoval je njene oči, noge, vrat, vsa njeno postavo, opeval je njene tenke kosti in njene obrvi.

Ostali tekmeči v penziji, ki so tudi vedeli, da je Magda prejela pet tisoč dinarjev, so podlegli v

borbi z inženirjem. On je ostal edini junak, ki se ji je smel približevati.

Čez nekaj časa je prejela Magda drugo poštno nakaznico, topot za osem tisoč dinarjev. Na odrezku so stale zopet stereotipne besede: "Zabavaj se dobro, pozdravlja te oče."

Tisti večer sta sedela Magda

M. Rathborne, predsednik American Radio Telegraphists Assn.

in Pavel na vrtu v utli. Inženir je gladi Magdin obraz z rokami in je prosil mladenko a tresočim glasom, naj vendar postane njegova žena.

Magda mu je padla okrog vratu. Sepetala je: "Tudi jaz vas ljubim, vendar se bojim strogega očeta. Mogoče ne bo hotel privoliti v poroko."

Inženir je pokrtil Magdo s poljubi in ji je prigovarjal, naj preskrbi svoje listine, da se bosta lahko poročila na skrivnem.

Bila sta že mož in žena, ko je prejela Magda tretje nakazilo, topot deset tisoč dinarjev. Inženir je bil omamljen od tolikega denarja, posebno še, ko je videl na odrezku besede: "Jutri pošljem še več, zabavaj se dobro, pozdravlja te oče."

Tedaj je planila Magda iz postelje in rekla svojemu možu: "Drago, spremi me na pošto, zdaj moram očetu vrniti denar."

"Vrniti? Kako misliš?" se je začudil Pavel.

In Magda je odvrnila:

"Veš, moj oče je bančni blagajnik. Vsako pot vzame denar zame iz svoje blagajne, naslednji dan pa mu pošljem celo vsoto nazaj!"

Ali ste naročili na dnevnik 'Prosveta'? Podpirajte svoj list!

R. C. Tackett (desno), ki je pri zaslišanju pred senatnim odborom opisal kompanijsko teroriziranje rudarjev v Harlanu, Ky. Poleg njega je federalni maršal R. H. Bouhan.

Eric Fersen:

SMOLA

Ivan Petrovič in Peter Ivanovič sta bila obsojena na prisilno delo v Sibiriji.

"Zdravstvuj!" je dejal nekega dne Ivan Petrovič svojemu tovarišu, "jutri odpotujem od tod."

"Nikar ne bodi žalosten!" ga je tolažil Peter Ivanovič. "Pravljajo ti lepo bodočnost. Pif-paf! — pa bo! To je boljše nego počasno umiranje tukaj."

"Tovariš, ti me ne razumeš prav," mu je segel v besedo Ivan Petrovič. "Ne bodo me ustrelili — izpustili me bodo na svobodo."

"Kaj?"

"Čista resnica! Bil sem obsojen na pet let prisilnega dela. Zda je minilo že sedem let in včeraj so me poklicali v pisarno. Povedali so mi, da so pozabili pregledati moje listine o pravem času. In še so me opsovali s starim oslom, ker sem tako dolgo imel potrpljenje z njimi."

"Zakaj pa so te prav za prav poslali sem?"

"Veš, bilo je tako. Napil sem se in sem preveč govoril, pa sem dejal nekemu tovarišu, naj ga hudič natakne na goreče vile. Kako dolgo, sem dejal, hočete še biti pokorni tem Rykovim, Trockijem, Radekom, Buharinom in Zinovjevem? To življenje je pasje življenje. V želodcih nam kruli in hodimo v capah namesto v oblekah, pa še poveličujete ta režim. Vsi, ki ste za vladno, niste prijatelji delavstva, marveč razbojniki. Tako sem rekel."

"In ti je kaj koristilo?"

"Saj vidiš, obsodili so me na smrt z ustrelitvijo. Pa me niso ustrelili. Ko sem prišel pred sodišče, je nekdo pripomnil, da bi bilo škoda moje glave zaradi mojega rok. Poslali so me v Sibirijo."

Mesec dni pozneje je bil Peter Ivanovič zopet v Sibiriji. Ivan Petrovič ga je videl in je začu-

deno vzkliknil: "Kaj si prišel nazaj? Glej nu, glej, jaz pa sem mislil, da so te izpustili na svobodo! Kaj se je zgodilo?"

Peter Ivanovič je pripovedoval: "Prišel sem domov in moja prva pot je bila v gostilno. Vino mi je razvezalo jezik. Sibirija me je izpametovala — začel sem hvaliti prijatelje delavstva: Trockega, Radeka, Zinovjeva in druge. In kaj sem doživel? Prijeli so me, aretirali in zopet poslali sem. Vrag razumi čuda revolucije! Zda sem zopet v Sibiriji!"

"Na koliko let pa so te zdaj obsodili?" je pobral tovariša Peter Ivanovič. "Zopet na pet?"

"Ne," je odvrnil Ivan Petrovič, "topot so me obsodili na mnogo mlejše kazen: na do smrtne ječo..."

Za kratek čas

Prodajanje slave

Skladatelj Rossinija, so že takrat zelo slavili, ko je še živel. Nekega dne so sklenili Rossiniju postaviti spomenik, in nekaj prijateljev je obiskalo umetnika, da bi si pri njem izprosili dovoljenje. Rossini se je začudil, ko je slišal, koliko bo spomenik stal, in je rekel svojim prijateljem:

"To je pa preveč. Nekaj bi vam predlagal. Dajte ta denar meni, jaz se bom pa obvezal, da bom stal vsak dan do smrti po nekaj ur na tistem trgu, kjer mislite postaviti spomenik."

Nemogoče je nemogoče

Ameriški humorist Mark Twain je bil velik nasprotnik mormonske cerkve o bčine, največ zaradi mnogoženstva, ki je pri Mormonih v navadi. Nekeč se je pogovarjal z voditeljem Mormonov, ki je Twaina zelo cenil. Slavn humorist je neprestano zabavljajl čez mormonsko cerkev.

"Saj nimate prav," mu je rekel Mormon. "Poglejte, kako velike zasluge smo si že mi pri-

dobili za državo, ker smo naselili in obdelali ogromna zemljišča, ki so bila prej pušta in prazna. Tudi mnogoženstvo ni nič strašnega. V svetem pismu ni nikjer prepovedano."

"Motite se," je odvrnil Twain. "Prav v svetem pismu je nekeje jasno prepovedano mnogoženstvo. Ali se ne spominjate poglavja, kjer je napisano: Nihče ne more služiti dvema gospodarjema hkratu."

Preveč je zahteval

Friderik Veliki je hotel nekoč v mirnih časih odklopiti nekega častnika. Častnik je bil zelo hraber, pa prav tako trmoglav. Ko mu je kralj sam izročil odklopanje, je odlikovanec rekel:

"Veličanstvo, oprostite mi, to odklopanje morem sprejeti samo na bojnem polju."

"Vraga, lepo ga vzemi in tiho bodi!" je odvrnil kralj. "Ali misliš, da bom komu zaradi tebe napovedal vojno?"

Nesrečni žen

"Ti si torej sam ločen od svoje... od svoje..."

"Ločen sem. Pred sodiščem sem izdal ime človeka, ki me je žena z njim varala."

"In — — —?"

"In ta me je tožil zaradi obrekovanja in moja bivša soproga je storila isto."

"To je neprijetno."

"Da bi svojo trditv s njeni nezvestobi podkrepil, sem pred sodiščem povedal, da sem hodil z njo, še preden se je ločila od svojega moža. In zdaj mi grozi njen prvi mož, da me bo ubil."

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 18. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine in en član iz druge družine. List Prosveta stane za vse enake, za člana ali nečlana 10.000 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri anemenu 10.000 tednik, so jim to prišteje k naročnini. Torej sodaj si vzkro, red, d je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina, gotovo je v vaši družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Člani lista Prosveta je:

Za Zdrav. državo in Kanado. \$6.00	Za Člora in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 3.00
3 tednika in..... 2.00	3 tednika in..... 2.00
4 tednika in..... 1.50	4 tednika in..... 1.50
5 tednikov in..... 1.00	5 tednikov in..... 1.00
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahvalil sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako sklenil naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storita tedaj mora upravništvo snižati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....	Čl. družina št.....
Naslov.....	
Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledenčega datuma moje družine:	
2).....	Čl. družina št.....
3).....	Čl. družina št.....
4).....	Čl. družina št.....
5).....	Čl. družina št.....
Mesto.....	Država.....
Nov naročnik.....	Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, alovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in dr.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANE S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerna, unijako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Tam se dobe na šotje tudi vse ustrezne prijave